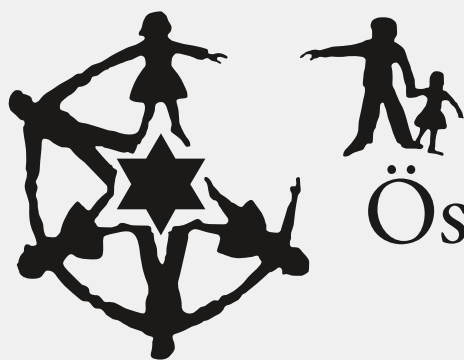

Östersjöjudisk **BULLETIN**

NR 5 · 2016

Chanuka i Riga

Text: *Rut Milchner*

Trots ett ansträngt ekonomiskt läge blomstrar det judiska livet i Riga. Staden har ett levande församlingshus med ett flertal aktiviteter varje dag. Vid varje större judisk helg finns möjlighet att samlas i huset och fira tillsammans.

*Rut Milchner,
styrelseledamot
och medlem i
redaktionen.*

När det är som mörkast på vintern infaller chanuka, ljusets högtid. Kvällen då det första ljuset tänds, som i år infaller på juldagen, har församlingen en fest för 200 pensionärer. Dagen efter blir det festligheter för 200 barnfamiljer.

– Vi räknar med ca 400 personer som kommer att fira chanuka i församlingshuset, säger Inna Eizensharf, chef för den sociala verksamheten i Riga. Detta är mycket uppskattat. Ensamma äldre och utsatta barnfamiljer kan umgås och fira i glädje och gemenskap.

Nytt för i år är att det även blir en så kallad "Chanuka Karavan".

– Det är professionella sångare och musiker som kommer att ge konserter under helgen. De börjar i Riga och åker sedan runt till andra städer där chanuka firas i flera av de mindre församlingarna. Man firar hela chanukaveckan.

Några familjer firar chanuka i hemmet.

– Vi har haft undervisning om judendom, judiskt liv och judiska traditioner i församlingshuset, berättar Inna Eizensharf. För de som deltagit är det en glädje att själv kunna genomföra ett chanukafrande. Det har hänt mycket inom det judiska livet sedan Lettland blev självständigt 1991. Kanske är det ett lika stort mirakel som högtiden chanuka handlar om.

Hjälp till att förgylla Chanuka i Baltikum även i år

Kära läsare, vänner, medlemmar och intressenter i Östersjöjudiskt Forum.

Vad betyder Donald Trumps valseger för Baltikum?

Sedan förra Bulletinen har det varit val i USA och utgången vet vi alla.

Spekulationerna om vad valet betyder

för Baltikum är många inte minst säkerhetspolitiskt. Baltikum har ju färsk erfarenheter av hur det var när Sovjetunionen styrde och ställde, något man inte vill ha tillbaka med Ryssland som dominant. Från vår sida är vi oroliga för att de redan idag mycket svaga sociala skyddsnäten i de baltiska staterna kan urholkas än mer om länderna kommer att prioritera säkerhetsfrågor av olika slag. Östersjöjudiskt Forums sociala insatser kan bli ännu viktigare och avgörande för de mest utsatta judarna. Läs John Gradowskis intressanta artikel från samtalet med professor Ferber från Riga angående Trump.

Hjälpinsatser då och nu

I ett tidigare skede handlade våra insatser om att se till att de allra fattigaste och mest utsatta skulle kunna äta sig mätta och ha kläder på kroppen. De mest basala behoven är numera, med några enstaka undantag, tillgodosedda men fortfarande är det allt för många som lever mycket fattigt och torftigt. Det är dessa grupper vi koncentrerar våra insatser till. De sociala skyddsnäten i både Estland och Lettland är mycket grovmaskiga och det är lätt att falla igenom om det behövs ett läkarbesök, vitaminer till barnen eller om vintern blir kylig med påföljande högre räkningar för el eller ved. Vi bidrog till att täcka de basala

behoven och nu fortsätter vi att bidra till en långsiktig trygghet för de svagaste grupperna.

Gamla och nya stödsatser

Vi kommer att fortsätta våra traditionella årliga aktiviteter som Pesach paketen, Vaccinationskampanjen, Chanuka- och Vinterhjälpen samt Glämsstavistelsen. I samverkan med socialarbetarna i de judiska församlingarna i Tallinn och Riga har vi identifierat var de största sociala behoven finns. Vi maktar inte med dem alla men kommer att framöver också ta på oss att stötta projektet "Building a better life for Jewish single parent families". I Estland har vi identifierat 22 familjer med mycket stora hjälpbehov och där har vi med början förra året skickat över medel som många av er redan bidragit med. Se separata notiser hur tacksamt bidragen tagits emot. Vi räknar med att utvidga insatserna också till Lettland där förhållandena för dessa grupper ofta är än mer ansträngda. I nästa nummer kommer vi med en skakande rapport om hur det kan se ut.

Jul och Chanuka

I år infaller julen och Chanuka (högtiden till minne av återinvigningen av Jerusalems tempel år 164 f.kr, också kallad ljusets högtid) samtidigt.

Jag avslutar med att vädja till alla att dela er jul- och chanukaglädje genom att skicka en chanukagåva och en specialgåva till familjerna inom "ensamma mammaprojektet".

En God Jul, Glad Chanuka och ett Gott Nytt År tillönskas alla.

ThomasBab/Ordförande

Trump's valseger – inga glädjetjut men inte heller katastrofkänsla

Text och foto: John Gradowski

John Gradowski, styrelseledamot och redaktionsmedlem.

Donald Trumps valseger delar Lettland, och hela Baltikum, i två opinioner. En rysk som uppskattar och visar glädje över valresultatet och en lettisk (baltisk) som inte riktigt vet vad den ska tro. Trumps mantra "America First" framkallar inte precis några glädjetjut. Och Trumps uttalande, "Kostnaden för att stationera Natotrupper i Europa är enorm. Det är helt klart medel som kan användas bätt-

re", sänder kalla kårar utmed de baltiska regeringschefernas ryggar.

– Känslan när resultatet var klart var lite som att gå på ett bröllop där bruden (Clinton) inte dök upp. Vi stod med brudgummen som världen inte är så förtjust i, säger Reuven Ferber, professor i vetenskapsakademien och tillika ordförande i Judiska församlingens välfärdskommitté.

När vi träffar professor Ferber har han precis tilldelats Lettiska statens förtjänstmedalj av andra graden – de tre

forts. på sid 4.

Hjälp de baltiska judarna till ett fint firande av ljusets högtid. Hjälp till att fylla kassarna med mat och lysa upp deras Chanuka!

Ge också ett extra bidrag till de behövande familjerna i "Ensamma mammaprojektet"

Hi! We are David and Gabriel and this is our mom Vika. Are you friends with that tall guy John who visited us last year? Please tell him that we are much bigger now, because we ate good food and A vitamin!

Hey! This is me for Purim this year. My mom said that I am much healthier now because I took vitamins that she brought from the Community. She also said that we should thank Swedish friends for that ... Thank you friends!

Du kan göra skillnad!

Avståndet till Baltikum är kort. Men skillnaden i levnadsförhållanden mellan oss i Sverige och de som bor i Baltikum är stora. Under Sovjettiden var judarna i Baltikum avskurna från omvärlden. Vårt stöd var svårt att ge och fick ske i hemlighet. Nu är det lätt att dela med sig och vi kan göra det helt öppet.

Alla bidrag, stora som små, är välkomna och gör verkligen nytta för de mest behövande och utsatta judarna på andra sidan Östersjön.

En Glad Chanuka alternativt God Jul tillönskas alla!

Thomas Bab/ordförande

stjärnornas orden. På frågan varför blir han tyst och säger efter en stund "jag vet inte". Däremot berättar han med större stolthet att han bara är nummer två i familjen som tilldelats denna medalj. Hans son, som var medicinsk räddningsledare när ett varuhustak störtade samman i Riga 2013 och dödade över 50 personer, förärades medaljen för rådigt ingripande.

– Ärligt talat: Det fanns ingen riktigt bra kandidat i presidentvalet. En var förutsägbar och den andre var... oförutsägbar. Jag tänker på Reagan som var skådespelare, även Trump har fuskat i den branschen, och Reagan klarade ju sig bra. Nej, jag är inte rädd för vad som ska hända. Vi judar måste alltid tro på att livet blir bättre hela tiden.

Regeringen i Lettland har varit försiktigt avvaktande och inte gått ut med bombastiska undergångsprofetior. Små länder utan stora arméer måste vara pragmatiska och inte väcka den stora grannens vrede.

– Situationen är ganska stabil oavsett vem som sitter i Vita Huset. Långt innan Trump signalerade att alla Natoländer

måste satsa på att uppnå den nödvändiga miniminivån två procent av bruttonationalprodukten på sina försvar, hade EU signalerat samma sak om än inte i procentsatser.

Reuven Ferber pekar, liksom många andra intellektuella, på andra problem som han menar är betydligt större och allvarigare för Lettland.

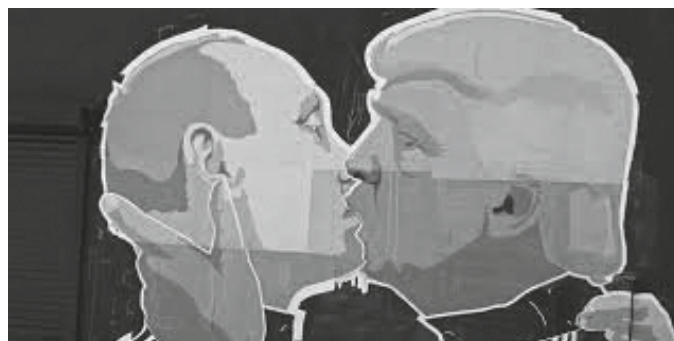

Ekonomi är ett ständigt huvudbry även om Lettland lagt de värsta krisåren bakom sig. Med ostabil ekonomi kommer utflyttningen som ett brev på posten.

– 100 000 tals letter har flyttat (av en befolkning på cirka två miljoner) och fortsätter att flytta till länder som erbjuder bättre levnadsvillkor. Många akademiker gör karriär utomlands, det är en stor brain drain (kompetensförlust) för landet. Det enda positiva är att de flesta gärna vill flytta tillbaka om de erbjuds ett bättre liv här. I exempelvis Irland öppnas lettiska skolor, allt för att barnen inte ska glömma sitt modersmål om det blir aktuellt att flytta hem igen.

Den dåliga ekonomin och avsaknaden av sociala skyddsnät har gjort Lettland till ett oattraktivt land för flyktingar att söka sig till. Gatubilden i Riga andas homogenitet, det finns två etniska grupper: letter och ryssar. Inga romer, inga flyktingar.

– De få flyktingar som sökt sig hit har snabbt åkt vidare. Vart? Till Sverige, säger Reuven Ferber. ■

I Litauens huvudstad Vilnius finns den här väggmålningen som visar Trump och Putin i en passionerad omfamning.

Besök oss gärna på vår hemsida www.ostersjojjudisktforum.se där du hittar mer information om vad vi gör. Vi tar också gärna emot synpunkter på hur vi kan utveckla och förbättra sidan.

Östersjöjudisk BULLETIN

Ansvarig utgivare
Thomas Bab
Östersjöjudiskt Forum
Baltic Jewish Forum
Sweden

Redaktion
Thomas Bab
Hans Kraitsik
Dina Markovich
John Gradowski
Marianne Prager
Rut Milchner
Ulla Terling

Adress
Östersjöjudiskt Forum
Box 5053
102 42 Stockholm

Telefon
08-664 53 38

Fax
08-664 05 91

E-post
b.j.f@telia.com
<http://www.ostersjojjudisktforum.se>

Medlemsavgift 2017
220 kr/år, 100 kr/år för dig under 26.
Bankgiro 5036-6822 SWISH 1232138899

Den ideella föreningen Östersjöjudiskt Forum fokuserar på socialt, medicinskt, materiellt och kulturellt bistånd och stöd till judar i Östersjöregionen (f d Sovjet), ofta i samarbete med svenska och internationella hjälporganisationer. Kulturutbyte och andra former av samverkan är en viktig del av verksamheten. Parallellt med detta bekämpas alla former av antisemitism.

ISSN 1403-5685

Citera oss gärna – men ange källan!

Tryck
Hallvigs Reklam AB

Omslagsbild
Happy Chanuka! Hälsar två judiska barnfamiljer från Riga, här med skridskorna på.
Foto: A. Andrejeva